

P

Sila semak semasa dilafazkan

P1M16

UCAPAN PERDANA MENTERI
Y.A.B. DATO SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD
SEMASA MEMBENTANGKAN RANGKA RANCANGAN JANGKA PANJANG KEDUA
(RRJP 2), 1991-2000
DI DEWAN RAKYAT
PADA HARI ISNIN, 17 JUN 1991
PUKUL 3.30 PETANG

Tuan Yang di-Pertua,

Saya memohon izin Dewan ini untuk membentangkan usul di atas nama saya seperti berikut:

"Bahawa Dewan ini,

menyedari kemajuan pesat yang telah dicapai dalam pembangunan sosio-ekonomi negara bagi tempoh dua puluh tahun yang lalu di bawah Rangka Rancangan Jangka Panjang Pertama, 1971-1990 dan Dasar Ekonomi Baru;

mengambil maklum dan merestui usaha-usaha Kerajaan yang berterusan dalam melaksanakan dasar-dasar, strategi-strategi dan program-program untuk mencapai matlamat Rangka Rancangan Jangka Panjang Pertama,

menerusi Dasar Ekonomi Baru, bagi mencapai perpaduan negara serta mengekalkan pembangunan yang stabil dan berterusan di dalam persekitaran yang aman, stabil dan selamat;

melulus dan menyetujui Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua, 1991-2000 dan Dasar Pembangunan Baru, yang menetapkan matlamat pembangunan negara dan dasar-dasar yang akan diikuti di dalam usaha negara mencapai matlamat yang dirancang untuk dekad akan datang seperti yang ditetapkan di dalam Kertas Perintah Bil. 8 Tahun 1991;

Bahawa, dalam meluluskan Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua dan Dasar Pembangunan Baru, Dewan ini menyeru semua rakyat Malaysia dari berbagai lapisan masyarakat bekerja dengan lebih gigih dan bersedia menghadapi cabaran-cabaran sosio-ekonomi dan politik masa depan selaras dengan semangat Rukunegara dan bersama-sama bersatupadu dalam usaha yang berterusan untuk membangunkan sebuah negara yang adil, progresif dan berdayatahan."

Saya memohon membentangkan Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua (RRJP 2) 1991-2000, untuk perbahasan Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ini.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Hari ini adalah satu hari yang bersejarah kepada kita. Rakyat Malaysia sedang menunggu-nunggu untuk mengetahui pengganti kepada Dasar Ekonomi Baru (DEB) yang tamat pada tahun 1990. Sesungguhnya, minat yang begitu mendalam yang ditunjukkan oleh rakyat Malaysia mengenai dasar baru membuktikan bahawa kita semua mempunyai perasaan tanggungjawab terhadap negara dan mengambil berat mengenai masa depan kita dan negara. Ini adalah petanda baik kerana

pada akhirnya keazaman rakyat untuk mencapai matlamat pembangunan negara yang sebenarnya akan menentukan kejayaan usaha-usaha pembangunan untuk faedah kita bersama.

3. Pihak antarabangsa biasa mengakui bahawa Malaysia adalah sebuah negara yang tegas dalam melaksanakan rancangan pembangunannya. Dengan lain perkataan kita melaksanakan pembangunan dengan serius. Ramai pemerhati menyatakan bahawa tujuan, matlamat dan strategi yang dirumuskan dalam rancangan-rancangan kita telah ditimbangkan semasak-masaknya, realistik dan boleh dicapai. Sesungguhnya dalam banyak hal, kita telah berjaya mencapai matlamat yang kita tentukan. Ini benar berlaku dalam RRJP 1 dan DEB. Insya Allah, kita akan meneruskan kejayaan ini dengan memperbaiki lagi keupayaan merancang dan melaksanakan rancangan kita menerusi pengemblengan semua sumber negara untuk mencapai matlamat yang ditentukan.

Tuan Yang di-Pertua,

4. Peristiwa pahit rusuhan kaum pada tahun 1969 telah mengejutkan kita supaya sedar betapa perlunya kita mengambilkira suasana politik dan sosial dalam menghadapi dan mengatasi masalah kemiskinan dan ketidakseimbangan sosio-ekonomi antara kaum yang dihadapi oleh negara pada masa itu. Oleh kerana generasi baru di Malaysia pada umumnya tidak melalui peristiwa pahit tersebut, adalah penting kita mengingatkan mereka dan juga diri kita sendiri bahawa dalam suatu masyarakat berbilang kaum seperti yang terdapat di Malaysia, kewujudan ketidakseimbangan sosio-ekonomi mengikut kaum tidak mungkin membolehkan perpaduan atau kestabilan negara dicapai. Dengan yang demikian, sebarang usaha untuk mengekalkan ketidakseimbangan ini akan hanya mengakibatkan ketidakstabilan dan perpecahan di negara ini.

Dasar Ekonomi Baru

5. Pelancaran Dasar Ekonomi Baru dalam tahun 1970 menandakan permulaan usaha kita ke arah melaksanakan, dengan izin, socio-economic engineering yang bertujuan untuk mewujudkan pengagihan kekayaan yang lebih saksama antara kaum dan golongan-golongan di dalam berbagai lapisan masyarakat. Teras utama, dengan izin, socio-economic engineering ini adalah terkandung di dalam pendekatan serampang dua mata yang bertujuan untuk:

- (a) membasmi kemiskinan tanpa mengira kaum; dan
- (b) menyusun semula masyarakat untuk menghapuskan pengenalan kaum mengikut fungsi-fungsi ekonomi.

Dalam tempoh dua dekad, kita menetapkan matlamat supaya kadar kemiskinan di Semenanjung Malaysia akan dikurangkan daripada 49.3 peratus kepada 16.7 peratus. Di samping itu, hak milik modal saham dalam sektor korporat perlu disusun semula supaya orang-orang Melayu dan Bumiputera lain dapat meningkatkan bahagian hakmilik mereka daripada 2.4 peratus kepada sekurang-kurangnya 30 peratus, manakala rakyat Malaysia yang lain perlu meningkat bahagian mereka daripada 34.3 peratus menjadi 40 peratus. Rakyat asing pula dijangka mengurangkan pemilikan mereka daripada 63.3 peratus kepada 30 peratus pada tahun 1990. Selain dari itu, kita juga menetapkan matlamat supaya komposisi pekerja di semua peringkat menggambarkan komposisi berbagai kaum dalam negara. Kita juga bersetuju untuk melaksanakan, dengan izin, socio-economic engineering ini dalam konteks sebuah ekonomi yang berkembang supaya dalam proses mengagihkan manfaat pembangunan tersebut, tidak ada mana-mana golongan kaum merasai hak mutlak mereka kehilangan atau tergunat.

6. Adalah relevan dimaklumkan di sini bahawa banyak percubaan telah dibuat oleh beberapa negara di dunia

berhubung dengan, dengan izin, socio-economic engineering ini. Boleh dikatakan ke semua percubaan tersebut telah gagal dan mengalami kekecewaan serta membantutkan pertumbuhan ekonomi negara-negara yang berkenaan. Jelaslah bahawa matlamat-matlamat yang telah kita tetapkan untuk negara di bawah RRJPI dan DEB yang lalu adalah sesuatu yang amat sukar dan mencabar.

Tuan Yang di-Pertua,

Pencapaian Makro-ekonomi

7. Izinkan saya menghuraikan secara ringkas kemajuan yang telah kita capai sepanjang dua dekad yang lalu semasa melaksanakan DEB.

8. Sejak tahun 1970, Malaysia telah berjaya mencapai pertumbuhan ekonomi yang pesat dan berterusan. Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) dalam nilai sebenar telah berkembang pada kadar 6.7 peratus setahun bagi tempoh 1971-1990, walaupun negara mengalami kemelesetan ekonomi yang ketara pada pertengahan tahun-tahun 1980an.

9. Saluran utama untuk mencapai pertumbuhan ekonomi yang pesat dalam tahun-tahun 1970an adalah melalui penglibatan sektor awam secara meluas dalam kegiatan ekonomi. Pendekatan ini dibuat kerana keperluan untuk meneruskan pembangunan infrastruktur sosial dan fizikal yang dimulakan semenjak Merdeka. Pendekatan ini juga disebabkan keperluan yang lebih mendesak untuk mencapai matlamat DEB dalam keadaan di mana sektor swasta masih belum begitu maju. Oleh yang demikian, peratusan pelaburan sektor awam dalam keseluruhan pelaburan negara terus meningkat daripada 32 peratus pada tahun 1970 hingga sampai ke paras yang tertinggi sebanyak 50 peratus dalam tahun 1982. Walaupun kadar pertumbuhan tabungan negara bertambah baik, sebahagian

besar daripada pelaburan tersebut perlu dibiayai melalui pinjaman luar yang meningkat.

10. Walaupun kita telah berjaya mencapai matlamat pertumbuhan ekonomi dan telah mencapai banyak daripada matlamat sosio-ekonomi negara, pergantungan pertumbuhan ekonomi kepada sektor awam secara meluas tidak dapat dikekalkan. Tambahan pula, penglibatan sektor awam yang begitu meluas secara langsung dalam aktiviti ekonomi terutamanya oleh Perusahaan Awam Bukan Kewangan tidak memberi hasil yang diharapkan. Sesungguhnya, prestasi kebanyakan badan-badan ini menghampakan sama seperti apa yang telah berlaku kepada perusahaan-perusahaan milik Kerajaan di negara-negara lain yang telah mengecewakan penyokong pendekatan ini.

11. Tindakbalas kita terhadap masalah defisit belanjawan sektor awam dan imbangan bayaran yang serius adalah dengan mengambil langkah-langkah penyesuaian yang tegas dan pahit semenjak tahun 1984. Tindakan ini termasuklah mengurangkan perbelanjaan dan penglibatan sektor awam dalam kegiatan ekonomi secara langsung, di samping menghentikan amalan menggunakan belanjawan awam untuk meningkatkan permintaan dan pertumbuhan (expansionary public expenditure). Bagi mengimbangi pengurangan peranan sektor awam ini, langkah-langkah telah diambil untuk menggalakkan perbelanjaan dan pelaburan daripada sektor swasta dan menjadikan sektor swasta sebagai jentera pertumbuhan ekonomi. Beberapa langkah telah juga diambil dengan tujuan memperkenalkan dasar-dasar yang lebih liberal dan mempermudah peraturan-peraturan dalam pengurusan ekonomi negara di samping mengswastakan beberapa agensi dan fungsi Kerajaan untuk mengurangkan perbelanjaan sektor awam dan memindahkannya kepada sektor swasta selaras dengan usaha-usaha menjadikan iklim pelaburan lebih menarik kepada mereka.

12. Strategi baru untuk menjadikan sektor swasta sebagai jentera pertumbuhan pada awalnya telah terjejas disebabkan kemelesetan ekonomi dunia. Dengan pemulihan ekonomi dunia, strategi tersebut telah berjaya memperkukuhkan ekonomi Malaysia mulai tahun 1987 dan tahun-tahun berikutnya. Dalam tiga tahun kebelakangan ini iaitu tahun-tahun 1988-90, pertumbuhan yang pesat pada kadar melebihi 9 peratus setahun telah dicatatkan. Anggaran-anggaran terbaru menunjukkan bahawa kadar pertumbuhan pada tahun 1990 adalah sebanyak 10 peratus yang mana, kita percayai, adalah antara kadar yang tertinggi dicatatkan di dunia bagi tahun 1990. Pertumbuhan yang pesat ini telah dicapai walaupun terdapat ancaman dan ketidakstabilan akibat dari krisis Teluk yang berlaku di akhir suku tahun 1990.

13. Kejayaan terbesar yang kita capai ialah dalam memulihkan kestabilan sistem fiskal dan kewangan, memperkukuhkan lagi imbangan bayaran dan mengurangkan beban hutang luar dengan pembayaran yang lebih awal. Ekonomi negara kini telah pulih semula untuk berkembang dengan pesatnya. Berikutan dengan ini, kadar pengangguran telah dapat dikurangkan daripada 7.4 peratus pada tahun 1970 kepada 6 peratus pada tahun 1990. Keadaan ini telah menyebabkan pasaran buruh menjadi semakin ketat dan paras upah bertambah tinggi. Pendapatan per kapita, dalam nilai semasa, telah meningkat lebih lima kali ganda daripada \$1,106 ringgit pada tahun 1970 kepada \$6,180 ringgit pada tahun 1990.

14. Kemajuan ekonomi yang dicapai di akhir-akhir ini melebihi semua jangkauan kita. Dalam sektor pembuatan sahaja, jumlah cadangan pelaburan yang diluluskan meningkat daripada \$9,100 juta ringgit pada tahun 1988 kepada \$28,200 ringgit juta pada tahun 1990, iaitu bertambah lebih tiga kali ganda bagi tempoh tiga tahun. Ini menunjukkan bahawa pelabur-pelabur, terutamanya pelabur asing, mempunyai keyakinan terhadap daya tarikan ekonomi kita dan dasar-dasar

pragmatik Kerajaan. Eksport barangan pembuatan dan pendapatan daripada sektor pelancongan telah menunjukkan prestasi yang amat menggalakkan yang belum pernah dicapai pada masa-masa yang lalu. Hasil daripada pendapatan eksport dan kemasukan modal asing yang lebih besar daripada yang pernah diperolehi sebelum ini, ialah pengukuhan ekonomi kita dan membolehkan kita mengekalkan paras simpanan luar negara yang memuaskan. Perkembangan ini penting untuk mengekalkan kadar pertumbuhan yang tinggi dan memastikan kadar inflasi yang rendah.

Kemajuan di bawah DEB

15. Pada keseluruhannya pendapat umum di negara ini ialah kemajuan yang sangat besar telahpun dicapai dalam usaha membasmi kemiskinan dan tahap pencapaian ini adalah lebih baik daripada apa yang dijangkakan. Kadar kemiskinan negara telah berkurang daripada 52.4 peratus pada tahun 1970 kepada 17.1 peratus pada tahun 1990. Di Semenanjung Malaysia kadar kemiskinan berkurang kepada 15 peratus manakala di Sabah dan Sarawak kadar ini berkurang masing-masing kepada 34.3 peratus dan 21 peratus. Pengurangan ini adalah satu kejayaan yang penting mengikut ukuran antarabangsa oleh kerana garis kemiskinan \$370 ringgit bagi tahun 1990 adalah jauh lebih tinggi daripada paras yang digunakan di kebanyakan negara membangun. Mengikut pandangan beberapa institusi antarabangsa, seperti Bank Dunia, kita telah menetapkan garis kemiskinan yang agak tinggi sebagai definisi kemiskinan. Jelaslah, jika paras pendapatan yang menentukan garis kemiskinan ini dikurangkan, kita akan mencapai kadar kemiskinan yang lebih rendah, sebagaimana yang dinyatakan oleh anggaran institusi-institusi lain.

16. Kejayaan besar yang telah diperolehi dalam program pembasmian kemiskinan merupakan satu pencapaian DEB yang menggalakkan. Dalam tempoh dua dekad yang lalu, kira-kira 480,000 isirumah di Semenanjung Malaysia telah dapat

dikeluarkan daripada cengkaman kemiskinan. Oleh itu, kemiskinan tidak lagi merupakan satu masalah yang serius di Semenanjung Malaysia sebagaimana yang wujud pada tahun-tahun 1970an dahulu. Tetapi, di Sabah dan Sarawak, walaupun kadar kemiskinan telah berkurang dengan banyaknya, ianya masih tinggi jika dibandingkan dengan kadar di Semenanjung Malaysia.

17. Berikutan dengan kejayaan pembasmian kemiskinan ini, pendapatan purata bulanan isirumah bagi 40 peratus yang terendah di Semenanjung Malaysia telah meningkat daripada \$76 ringgit pada tahun 1970 kepada \$421 ringgit pada tahun 1990. Pendapatan purata isirumah 40 peratus terendah di Sabah dan Sarawak juga meningkat, masing-masing daripada \$68 ringgit kepada \$390 ringgit dan \$74 ringgit kepada \$436 ringgit. Malahan, pendapatan purata bagi kumpulan isirumah 40 peratus terendah telah meningkat dengan kadar lebih cepat daripada kadar yang dicatatkan oleh kumpulan isirumah pertengahan dan tertinggi. Kemajuan ini menunjukkan pengagihan pendapatan telah menjadi bertambah baik.

18. Faktor terpenting yang menyebabkan peningkatan pendapatan penduduk luar bandar dan pengurangan ketidaksamaan pendapatan ialah perubahan dalam jenis dan agihan pekerjaan. Dengan pertumbuhan ekonomi dan kepesatan pembangunan sektor perindustrian, terdapat lebih banyak peluang pekerjaan dalam sektor bukan pertanian. Ini telah menyebabkan mereka daripada golongan miskin luar bandar meninggalkan kegiatan pertanian tradisional yang rendah kadar pendapatannya dan berpindah ke pekerjaan yang lebih tinggi upahannya dalam sektor-sektor pembuatan, pembinaan dan perkhidmatan. Di kalangan kebanyakan isirumah luar bandar hari ini, pertanian tradisional tidak lagi merupakan sumber pendapatan yang utama kerana anak-anak mereka boleh mendapat pekerjaan-pekerjaan lain di bandar-bandar berdekatan dan bandar-bandar lain untuk menambah pendapatan keluarga. Jelaslah struktur gunatenaga dan sumber

pendapatan terutamanya di kalangan penduduk desa telah berubah dengan pertumbuhan ekonomi.

19. Rancangan-rancangan pembangunan luar bandar Kerajaan telah memainkan peranan yang penting untuk membolehkan golongan miskin mempelbagaikan pekerjaan dan pendapatan mereka. Antara rancangan yang paling utama ialah pendidikan kerana ia meningkatkan keupayaan golongan miskin luar bandar menikmati peluang-peluang yang dihasilkan oleh pertumbuhan ekonomi negara. Melalui pelaburan yang banyak dalam rancangan pendidikan, kesihatan, pengangkutan dan perhubungan di kawasan-kawasan luar bandar, kita telah dapat meningkatkan mobiliti tenaga buruh luar bandar serta keupayaan belia melibatkan diri dalam pasaran buruh di bandar dan dengan ini mereka dibebaskan daripada belenggu kemiskinan di desa.

20. Kita juga telah memperolehi kejayaan yang besar dalam menyusun semula corak gunatenaga supaya lebih menggambarkan komposisi kaum negara ini sebagaimana yang dijadikan matlamat dalam tempoh 1971-1990. Sepanjang dua puluh tahun yang lalu, kemajuan yang dicapai oleh Bumiputera dalam pendidikan dan mempelbagaikan pekerjaan adalah menggalakkan walaupun masih terdapat jurang pencapaian yang besar. Contohnya, gunatenaga Bumiputera dalam industri pembuatan telah meningkat dengan banyaknya kepada 50.3 peratus menjelang tahun 1990 tetapi kenaikan ini adalah tertumpu kepada kumpulan gunatenaga peringkat rendah dan tidak mahir. Daripada segi jenis pekerjaan, walaupun bahagian mereka dalam kumpulan profesional dan teknikal juga tinggi, tetapi kebanyakan daripadanya terdapat dalam bidang-bidang kejururawatan dan perguruan. Daripada jumlah jawatan profesional utama seperti jurutera, doktor dan akauntan, penglibatan kaum Bumiputera masih kurang berbanding dengan peratusan mereka dalam jumlah penduduk walaupun usaha-usaha telah diambil untuk meningkatkan pengeluaran lulusan Bumiputera daripada universiti-universiti dan maktab-maktab.

21. Bagi kaum bukan Bumiputera pula, walaupun mereka menikmati manfaat daripada pertumbuhan pekerjaan, bahagian mereka dalam sektor-sektor tertentu seperti pertanian, pembangunan tanah dan dalam perkhidmatan Kerajaan adalah masih kecil berbanding dengan peratusan jumlah penduduk mereka. Berhubung dengan kaum India pula, bahagian gunatenaga mereka dalam bidang-bidang tertentu kumpulan profesional yang dahulunya agak tinggi telah berkurangan walaupun jumlah mutlaknyanya telah bertambah. Kaum Bumiputera di Sabah dan Sarawak juga tidak mendapat manfaat seperti Bumiputera di Semenanjung Malaysia walaupun kemudahan-kemudahan pendidikan, pekerjaan dan peluang-peluang pendapatan di negara ini telah bertambah. Kerajaan menyedari bahawa golongan-golongan minoriti Bumiputera dan bukan Bumiputera masih ketinggalan di dalam beberapa bidang dan dengan itu keperluan mereka untuk mendapat pertambahan peluang pendidikan dan pekerjaan akan diberi perhatian yang lebih.

22. Adalah jelas bahawa kemiskinan boleh dikurangkan dengan banyaknya dan kemiskinan mutlak boleh dihapuskan. Fahaman bahawa kemiskinan sudah ditakdirkan merupakan satu kejahatan, kerana apabila golongan miskin dibantu secukupnya, mereka boleh memperbaiki kedudukan mereka. Dan apabila mereka menjadi kaya, itu juga adalah takdir. Sebuah Kerajaan yang bertanggungjawab hendaklah membantu mereka yang miskin dan menghapuskan kemiskinan. Sesungguhnya, agama Islam tidak mengatakan bahawa bantuan sedemikian tidak mengikut lunas-lunas Islam.

23. Dalam usaha membasmi kemiskinan, adalah penting golongan miskin diberi galakan untuk mengatasi sendiri keadaan kemiskinan mereka. Mereka yang cuba mempengaruhi golongan miskin supaya tidak perlu bekerja kuat untuk memperbaiki nasib mereka sebenarnya merosakkan semangat golongan tersebut untuk bekerja ke arah kesejahteraan. Orang yang seperti ini sebenarnya cuba untuk menindas mereka

yang miskin dan membiarkan golongan miskin untuk terus miskin selama-lamanya. Islam tidak pernah menetapkan supaya Kerajaan membunuh semangat golongan miskin untuk memperbaiki diri mereka sendiri. Hanya mereka yang jahil tentang Islam atau mereka yang mempunyai niat tertentu sahaja akan terus menghalang usaha membantu golongan yang miskin.

24. Strategi penyusunan semula di bawah DEB yang dirangka untuk meningkatkan pemilikan dan penguasaan Bumiputera khususnya dalam sektor perdagangan dan perindustrian telah mencapai kejayaan yang besar dari segi kuantitatif. Bahagian hak milik modal saham Bumiputera dalam sektor korporat telah bertambah dengan cepat daripada 2.4 peratus pada tahun 1970 kepada 20.3 peratus pada tahun 1990. Walaupun pencapaian ini masih jauh daripada matlamat sekurang-kurangnya 30 peratus seperti yang ditetapkan di bawah DEB, dari segi kadar peningkatan ianya amat tinggi kerana Bumiputera mempunyai asas permulaan yang lebih kecil berbanding dengan kaum-kaum lain. Bagaimanapun sebahagian besar daripada kejayaan ini adalah disebabkan oleh usaha-usaha institusi-institusi awam bagi kepentingan Bumiputera seperti Permodalan Nasional Berhad (PNB), PERNAS dan Tabung Haji, sementara modal saham yang dimiliki oleh Bumiputera sendiri sebagai pelabur individu adalah kecil. Juga, kemajuan yang dicapai oleh mereka daripada segi matlamat untuk memajukan sebuah masyarakat perdagangan dan perindustrian, serta menjadi pemilik dan pengendali perniagaan mereka sendiri adalah agak lembab. Walaupun Kerajaan telah memberi banyak sokongan dan subsidi untuk membantu mereka, kadar kegagalan perniagaan di kalangan mereka adalah sangat tinggi. Pengalaman di sepanjang tempoh DEB menunjukkan bahawa walaupun pemilikan modal saham telah meningkat, pencapaian ini sahaja tidak mencukupi untuk mewujudkan sebuah masyarakat perdagangan dan perindustrian Bumiputera yang teguh yang berupaya mengekalkan bahagiannya. Usaha-usaha yang lebih gigih perlu diambil untuk meningkatkan keupayaan kemahiran pengurusan dan keusahawanan

Bumiputera di samping memperbaiki sistem nilai mereka supaya mutu penyertaan mereka dalam ekonomi negara dapat diperbaiki dengan berkesan dan menjadikannya berkekalan.

25. Walaupun terdapat kelemahan dan kekurangan dalam pencapaian tersebut, tetapi jika dilihat secara keseluruhannya, tidaklah dapat dinafikan bahawa kejayaan yang besar telah dicapai dalam pertumbuhan ekonomi serta pengagihan yang saksama dalam proses pembangunan. Kejayaan ini telah menjadikan Malaysia sebagai satu model yang unik di kalangan negara-negara membangun. Jarang sekali kita temui sebuah negara di kalangan negara-negara membangun berbilang kaum di dunia yang telah berjaya melaksanakan dengan izin, social engineering, tanpa mengganggu dan mengurangkan atau menghalang pertumbuhan ekonomi.

26. Biasanya, jika kekayaan negara diagihkan semula, pertumbuhan ekonomi akan terjejas. Di sebaliknya, jika pertumbuhan ekonomi, sahaja diberi keutamaan, maka ketidakseimbangan dalam masyarakat akan bertambah buruk. Justeru itu, wajarlah kita merasa bangga bahawa melalui pelaksanaan DEB, kita telah berupaya mengubah struktur gunatenaga dan pemilikan di negara ini ke arah yang lebih mencerminkan masyarakat berbilang kaum di samping mengurangkan kemiskinan tanpa mengorbankan pertumbuhan ekonomi. Sesungguhnya, pertumbuhan ekonomi negara kita telah mengatasi pertumbuhan ekonomi negara-negara lain yang tidak menghadapi masalah penyusunan semula. Ke semua ini adalah dicapai dalam konteks sistem demokrasi yang aman dan stabil. Walau apapun diperkatakan, jelaslah DEB adalah satu daripada dasar terpenting untuk negara Malaysia yang merdeka yang membolehkan ia terus maju tanpa wujudnya jenis ketidakadilan masyarakat yang terlalu mementingkan kebendaan.

Dasar Pembangunan Baru (DPB)

27. Kita telah mencapai kemajuan yang cemerlang, tetapi kita perlu berusaha lebih gigih lagi. Matlamat DEB masih belum dicapai sepenuhnya. Kemiskinan masih wujud, walaupun ianya telah banyak dapat dikurangkan. Di samping itu, masih wujud lagi jurang yang luas di antara kaum, di mana kaum Bumiputera masih jauh ketinggalan dalam berbagai bidang penting, terutamanya dalam bidang pengurusan dan pemilikan syarikat-syarikat perniagaan dan perdagangan dan juga dalam bidang profesional. Di kalangan kaum-kaum bukan Bumiputera dan dalam masyarakat Bumiputera sendiri terdapat pengagihan kekayaan yang masih tidak saksama yang perlu diperbaiki.

28. Kita tidak seharusnya membiarkan kejayaan yang dicapai selama ini terlepas dari tangan kerana sikap mudah berpuashati. Kita mesti meneruskan pelaksanaan dasar-dasar yang dirangka untuk mengurangkan ketidakseimbangan yang masih wujud di kalangan kaum untuk memastikan supaya matlamat perpaduan negara dicapai dengan sepenuhnya.

Tuan Yang di-Pertua,

29. RRJP 2 yang meliputi tempoh 1991-2000 telah digubal berasaskan dasar baru yang diberi nama Dasar Pembangunan Baru (DPB). Dasar ini akan terus mengekalkan strategi asas DEB iaitu pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat supaya dapat diperbaiki ketidakseimbangan sosial dan ekonomi antara kaum dan dengan itu akan menyumbang ke arah mengukuhkan perpaduan negara.

30. Perpaduan negara akan terus menjadi matlamat terakhir DPB oleh kerana suatu masyarakat yang bersatupadu adalah amat penting untuk memperkukuhkan lagi kestabilan sosial dan politik dan mengekalkan pembangunan ekonomi yang berterusan. DPB menetapkan langkah permulaan ke arah membolehkan Malaysia mencapai taraf sebuah negara yang maju dalam semua

segi iaitu dari segi keadilan sosial, nilai etika dan moral, kecanggihan politik, kualiti hidup dan kecekapan pentadbiran Kerajaan.

31. Dalam melaksanakan DEB, kita telah dapat mengenalpasti cara-cara yang berkesan dan yang kurang berkesan. Terdapat juga banyak kelemahan-kelemahan yang perlu diperbaiki. Oleh itu, di samping mengekalkan strategi-strategi asas DEB, DPB adalah bertujuan untuk mewujudkan satu corak pembangunan yang lebih seimbang yang merangkumi aspek-aspek kritikal seperti berikut:

- mewujudkan keseimbangan yang optimum di antara matlamat pertumbuhan ekonomi dengan pengagihan yang saksama;
- memastikan pembangunan yang seimbang bagi sektor-sektor utama ekonomi untuk membolehkan pertumbuhan menjadi lebih sama rata dan saling melengkapi dan membantu di antara satu dengan lain;
- mengurangkan, dan akhirnya, menghapuskan keadaan ketidakseimbangan sosial dan ekonomi negara untuk menggalakkan perkongsian faedah yang diperolehi dari pertumbuhan secara lebih adil dan saksama untuk semua rakyat Malaysia;
- menggalakkan dan memperkukuhkan integrasi nasional dengan mengurangkan jurang yang luas dalam pembangunan ekonomi antara negeri dan antara kawasan bandar dan luar bandar;
- membangunkan sebuah masyarakat progresif di mana kesejahteraan dinikmati oleh semua rakyat, di samping memiliki sikap dan nilai kerohanian yang

positif serta menghayati perasaan bangga dan cintakan negara;

- memajukan sumber manusia dan mewujudkan tenaga kerja yang berdisiplin dan produktif serta meningkatkan kemahiran yang perlu bagi menghadapi cabaran pembangunan dalam masyarakat perindustrian melalui satu budaya kecemerlangan tanpa menjejaskan matlamat penyusunan semula masyarakat;
- menjadikan sains dan teknologi sebagai satu asas penting dalam perancangan dan pembangunan sosio-ekonomi di samping menggalakkan budaya sains dan teknologi selaras dengan proses membangunkan sebuah ekonomi perindustrian moden; dan
- memastikan bahawa dalam usaha mencapai pembangunan ekonomi perhatian yang sewajarnya perlu diberikan kepada pemeliharaan alam sekitar dan ekologi supaya dalam jangka panjang, pembangunan dan sumber negara dapat dikekalkan secara berterusan di samping meningkatkan taraf hidup.

32. DPB telah mengambil kira kemajuan yang telah dicapai setakat ini di bawah DEB serta kekuatan dan kelemahan yang wujud semasa pelaksanaannya. Ia mengandungi beberapa peralihan pendekatan dengan tujuan mengadakan satu dimensi baru dalam usaha pembangunan kita, terutamanya dalam membasmi kemiskinan dan menyusun semula masyarakat. Dimensi-dimensi baru DPB adalah:

- memberi penekanan yang lebih kepada strategi pembasmian kemiskinan untuk tujuan menghapuskan kemiskinan di kalangan golongan termiskin di samping mengurangkan kemiskinan relatif;

- menumpukan perhatian kepada pembangunan sebuah Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB) sebagai satu strategi penting ke arah meningkatkan dan seterusnya mengekalkan penyertaan Bumiputera dalam kegiatan ekonomi;
- meningkatkan penekanan kepada sektor swasta untuk melibatkan diri dalam proses penyusunan semula masyarakat; dan
- memberikan lebih tumpuan kepada pembangunan sumber manusia termasuk sistem nilai dan etika bagi mencapai matlamat pertumbuhan ekonomi dan pengagihan yang saksama.

33. Dimensi-dimensi baru dalam DPB akan mengambilkira beberapa pertimbangan. Oleh kerana kejayaan yang besar telah diperolehi di bawah DEB dalam mencapai matlamat pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat, Kerajaan tidak lagi perlu melibatkan diri secara meluas. Di sebaliknya, pendekatan yang lebih terpilih akan dibuat dengan mengambilkira keperluan untuk mencapai hasil yang berkualiti dan berkekalan. Pengagihan kekayaan secara melulu akan menyebabkan hasilnya hilang dalam sekelip mata dan bukan sahaja menggagalkan pencapaian matlamat pembasmian kemiskinan atau penyusunan semula masyarakat, tetapi mengakibatkan kerugian berterusan kerana menwujudkan sikap masyarakat yang terlalu bergantung kepada Kerajaan kerana tidak boleh menguruskannya sendiri tanpa bantuan yang berterusan.

34. Dalam proses menghapuskan kemiskinan di kalangan golongan termiskin dan juga mengurangkan ketidakseimbangan, penekanan akan diberikan kepada pendidikan dan latihan sebelum bantuan diberikan. Mereka yang berminat menerima bantuan hendaklah melengkapkan diri mereka sendiri dan sedar bahawa mereka perlu bersedia untuk menghadapi

cabaran-cabaran dalam sebuah masyarakat yang mengutamakan daya saingan sebelum mereka boleh diberi bantuan atau peluang.

35. Pertimbangan kedua dalam usaha mencapai matlamat sosio-ekonomi di bawah DPB ialah keperluan mengambilkira kemampuan negara untuk bersaing dengan lebih terdaya dalam pasaran antarabangsa di samping menghadapi cabaran baru. Contohnya, semua negara termasuk negara-negara yang mempunyai sistem ekonomi kawalan pusat, dengan izin, centrally-planned economies, telah mula mengamalkan dasar liberal dan bersaing dengan gigih untuk mendapatkan modal asing.

36. Di dalam menghadapi cabaran ini, Malaysia hendaklah meningkatkan daya tarikan kepada para pelabur dan pengusaha supaya memperluaskan aktiviti mereka di negara ini. Dari segi pasaran eksport, sentimen perlindungan dalam dagangan antarabangsa mungkin meningkat. Untuk mengatasi semua cabaran ini, kita hendaklah mengadakan rangka dasar yang liberal yang boleh menggalakkan sektor swasta lebih cepat dan lebih bersedia menghadapi risiko jangka panjang, mempunyai dayacipta serta kecekapan yang lebih tinggi supaya kita dapat mempercepatkan pembangunan perindustrian di negara ini tanpa melakukan kesalahan-kesalahan yang besar. Pergantungan kepada Sistem Keistimewaan Am (GSP) hendaklah dikurangkan secepat mungkin supaya kita dapat hindarkan ugutan oleh berbagai pihak untuk menarik balik keistimewaan tersebut.

37. Ketiganya, kemajuan Malaysia ke arah mencapai taraf negara yang maju menjelang tahun 2020 hendaklah melibatkan penyertaan semua kaum. Ini bererti, semasa melaksanakan strategi serampang dua mata DPB, dasar ini perlulah menggalakkan pengemblengan sumber-sumber negara kita dan menggunakan potensi kecerdasan masyarakat berbilang kaum untuk membina ekonomi yang teguh dan meningkatkan ketahanan

negara bagi mengatasi ketidakstabilan dan ketidaktentuan ekonomi dunia. Kita yakin bahawa setiap kaum mempunyai sifat dan kekuatannya sendiri dan boleh saling melengkapi dan membantu antara satu dengan yang lain. DPB telah digubal untuk mengadakan peluang-peluang bagi semua rakyat Malaysia untuk membolehkan mereka memainkan peranan yang lebih berkesan dalam usaha membangunkan negara ini.

Pembasmian Kemiskinan

38. Pertumbuhan ekonomi dan perwujudan peluang pekerjaan dan punca-punca pendapatan dalam sektor ekonomi moden dijangka akan mengurangkan kadar kemiskinan daripada 17.1 peratus pada tahun 1990 kepada 7.2 peratus kepada tahun 2000. Pengangguran di negara ini dijangka berkurang kepada 4 peratus menjelang tahun 2000 dan berikutan dengan wujudnya pasaran buruh yang ketat, produktiviti perlu dipertingkatkan selaras dengan kenaikan upah. Ini akan membolehkan taraf hidup bertambah baik.

39. Dalam melaksanakan dasar pembasmian kemiskinan, DPB akan mengambilkira perlunya beberapa perubahan dibuat terhadap peranan sektor awam. Memandangkan pengangguran dan kemiskinan merupakan masalah yang serius di kawasan luar bandar pada permulaan DEB dua puluh tahun yang lalu, sektor awam pada masa itu perlu campurtangan secara terus melalui pembukaan tanah-tanah dan pemberian subsidi besar-besaran kepada petani-petani kecil untuk mewujudkan pekerjaan dan membantu pendapatan mereka. Ini adalah perlu kerana sumber utama pendapatan di Malaysia pada masa itu adalah daripada pertanian. Tetapi pertanian memerlukan tanah yang lebih luas untuk setiap peneroka Felda umpamanya. Pengalaman telah menunjukkan bahawa kos menyelenggarakan sekim pembangunan tanah seperti ini adalah lebih tinggi daripada kos pengendalian estet yang serupa oleh sektor swasta. Tambahan pula, anak-anak peneroka yang berpendidikan lebih tinggi kurang berminat bekerja di ladang-ladang getah atau

kelapa sawit. Mereka lebih suka bekerja dan menyangandang jawatan-jawatan yang lebih lumayan gajinya di bandar-bandar. Kini pula pengangguran dapat diatasi melalui pembukaan kilang-kilang yang menggunakan lebih banyak pekerja bagi setiap ekar tanah. Justeru itu Kerajaan tidak lagi perlu menampung pengangguran dengan membuka tanah untuk pertanian. Namun pengeluaran hasil pertanian seperti getah dan kelapa sawit masih merupakan bahagian penting dalam ekonomi negara. Untuk pengeluaran bahan-bahan ini adalah lebih baik jika dilakukan oleh estet-estet komersil.

40. Apa yang lebih penting daripada pemberian subsidi kepada petani-petani adalah latihan kepada belia-belia luar bandar untuk membolehkan mereka mendapatkan kerja-kerja yang lebih berkemahiran yang boleh mendatangkan upah yang lebih tinggi. Namun subsidi dan sokongan masih diperlukan untuk penanam padi dan nelayan, terutamanya untuk meningkatkan kehidupan dan mengurangkan pergantungan kepada cara tradisi sambil meninggikan produktiviti.

41. Adalah dijangkakan bahawa bagi tempoh sepuluh tahun yang akan datang, ladang-ladang FELDA akan menghadapi masalah buruh yang serius. Peneroka asal tidak berupaya lagi dan anak-anak mereka tidak akan berminat untuk menguruskan kebun-kebun tersebut. Satu penyelesaian perlu diperolehi untuk mengatasi masalah ini. Oleh itu untuk estet baru, Kerajaan lebih cenderung untuk memberikan tanah kepada syarikat pengurusan estet yang berpengalaman.

42. Berbanding dengan pendekatan secara meluas sektor awam, peranannya dalam membasmi kemiskinan juga akan ditumpukan kepada program seperti pendidikan dan latihan, kesihatan, jalan-jalan luar bandar, pengangkutan, perumahan, bekalan air dan elektrik yang memang menjadi tanggungjawab sektor awam. Walau pun kebanyakan kawasan-kawasan dalam negara ini telah mendapat perkhidmatan asas, masih banyak lagi keperluan asas perlu dibekalkan terutamanya di

kampung-kampung terpencil, kampung-kampung di dalam estet dan juga kampung-kampung di Sabah dan Sarawak. Secara khusus, program ini akan ditumpukan kepada memenuhi keperluan tertentu keluarga-keluarga termiskin supaya mereka dapat dibebaskan daripada belunggu kemiskinan. Kita bernasib baik, bilangan isirumah termiskin yang menerima pendapatan kurang dari separuh pendapatan garis kemiskinan dan mereka yang hidup dalam keadaan daif tidaklah begitu besar. Adalah dianggarkan kira-kira 143,000 isirumah atau 4 peratus daripada jumlah isirumah adalah tergolong sebagai keluarga termiskin. Golongan ini akan dijadikan golongan sasaran bagi membolehkan sebahagian besar daripada mereka melangkaui garis kemiskinan menjelang akhir abad ini.

43. Di samping itu, pertimbangan akan terus diberi kepada kemiskinan relatif yang dijangka menjadi isu yang besar di masa hadapan. Apabila golongan-golongan tertentu di dalam satu masyarakat itu merasai mereka lebih rendah taraf ekonominya berbanding dengan golongan-golongan lain, walaupun pada hakikat yang sebenarnya, pendapatan mereka telah menjadi bertambah baik, besar kemungkinan mereka merasa tersisih atau hampa. Dengan itu, Kerajaan akan terus berusaha untuk memperbanyakkan peluang-peluang peningkatan pendapatan bagi golongan-golongan berpendapatan rendah bagi semua kaum dengan cara mempertingkatkan peluang untuk mereka menikmati perkhidmatan dan kemudahan-kemudahan, sama ada di bandar atau di luar bandar. Secara khususnya, usaha-usaha yang lebih gigih akan diambil untuk mengurangkan ketidakseimbangan pembangunan yang luas di antara wilayah terutamanya ketidakseimbangan di antara negeri Sabah dan Sarawak dengan negeri-negeri lain di negara ini. Oleh kerana kemiskinan dan ketidaksamaan ekonomi di negeri-negeri kurang maju masih tinggi, kita akan mengatasi masalah ini dengan seberapa segera di bawah DPB. Penghijrahan ke kawasan bandar juga telah menyebabkan kemiskinan dan Kerajaan akan memberi perhatian yang sewajarnya kepada masalah kemiskinan di bandar.

Tuan Yang di-Pertua,

Penyusunan Semula Masyarakat

44. Beralih kepada strategi kedua iaitu penyusunan semula masyarakat, DPB akan meneruskan usaha-usaha untuk menambah bahagian Bumiputera dalam kegiatan ekonomi, baik daripada segi gunatenaga mahupun pemilikan dan penguasaan kegiatan ekonomi. Ini adalah perlu kerana jurang yang wujud dalam pembangunan di antara kaum pada masa ini masih ketara. Bumiputera masih ketinggalan di belakang kaum-kaum lain dalam perniagaan, terutamanya dalam aktiviti perdagangan dan perindustrian yang merupakan sektor penting yang menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara berikutan daripada penekanan terhadap perindustrian. Dalam meneruskan usaha-usaha meningkatkan penyertaan kaum Bumiputera, Kerajaan menyedari bahawa adalah penting supaya aspek kualiti yang kurang diberi perhatian di masa lalu kini diberi tumpuan yang lebih. Penyertaan yang berkualiti lebih tinggi akan membolehkan Bumiputera menyumbang secara berkesan kepada proses pembangunan dan menjadikan mereka lebih mampu berdikari dan kurang bergantung kepada bantuan Kerajaan. Tambahan pula keupayaan mereka untuk terus memegang saham yang mereka perolehi akan memperbaiki lagi kualiti penglibatan Bumiputera.

45. Penekanan utama dalam memperkukuh dan memperluaskan penglibatan Bumiputera dalam sektor ekonomi moden, akan ditumpukan kepada usaha untuk meningkatkan kemahiran mereka dalam pengurusan dan keusahawanan, memandangkan kemahiran inilah yang sebenarnya merupakan punca kekayaan sesebuah negara. Pemilikan kekayaan tanpa keupayaan mengurus akan hanya menyebabkan Bumiputera, lambat laun, kehilangan kekayaan tersebut. Mereka juga boleh diperalatkan oleh pihak-pihak lain yang ingin mendapat bahagian yang lebih dalam sektor syarikat. Di samping kita ingin melihat lebih banyak kongsi niaga Bumiputera - bukan Bumiputera,

perkongsian ala 'Ali Baba' di mana Ali bukan sahaja merupakan seorang rakan kongsi yang pasif tetapi juga tidak sanggup menanggung risiko modal adalah merupakan satu usaha menggagalkan matlamat DPB. Rakan kongsi bukan Bumiputera hendaklah mendapatkan rakan kongsi Bumiputera yang tulen yang bersedia menghadapi risiko melalui modal sendiri dan melibatkan diri dalam pengendalian harian perniagaan berkenaan. Malahan lebih daripada itu, kita mengharapkan rakan kongsi bukan Bumiputera membimbing dan melatih serta mendedahkan rakan kongsi Bumiputera mereka kepada pengalaman realiti perniagaan. Kaum bukan Bumiputera hendaklah menyedari bahawa lebih cepat matlamat DPB dicapai dan kaum Bumiputera menjadi peniaga yang tulen, maka lebih cepat jugalah dasar yang memberikan keistimewaan kepada Bumiputera diberhentikan. Sebaliknya pula, jika perkongsian secara 'Ali Baba' berlaku, maka RRJP 2 perlu diekori oleh dasar-dasar sedemikian rupa selepas tamat tempohnya.

46. Di pihak Bumiputera pula mereka juga hendaklah serius. DPB bukanlah satu skim cepat kaya bagi Bumiputera. Ia hanya bertujuan untuk memberi lebih banyak peluang kepada Bumiputera mendapatkan bahagian kekayaan yang lebih adil yang telah dihasilkan di negara ini dan untuk terus mengekal dan menambahkan kekayaan mereka. Dengan membenarkan nama-nama mereka digunakan dan menjadi rakan kongsi yang tidak aktif tidak akan membolehkan mereka menjadi peniaga yang baik. Mereka hendaklah bersedia menghadapi risiko walaupun modal mereka adalah kecil. Mereka hendaklah terlibat sepenuhnya dalam pengendalian perniagaan. Mereka hendaklah memaksa diri mereka belajar dan belajar dengan cepat. Mereka hendaklah menumpukan kepada satu atau dua jenis perniagaan sahaja dan tidak melibatkan diri secara yang tidak berkesan dalam sedozen syarikat.

47. Perlu ditekankan di sini bahawa kita tidak mempunyai banyak masa. Bumiputera tidak seharusnya mengharapkan dasar-dasar ekonomi sentiasa memberi keistimewaan kepada

mereka. Harus diingat bahawa, oleh kerana mereka sekarang tidak lagi bersatu di bawah gagasan politik yang sama, mungkin akan tiba masanya tidak lama lagi apabila pengaruh mereka dalam Kerajaan akan berkurangan dan Kerajaan tidak akan lagi sanggup menggubal dan mempertahankan dasar-dasar untuk membantu mereka.

48. Mereka hendaklah sedar bahawa dalam perniagaan, persaingan akan sentiasa wujud. Persaingan sedemikian mungkin berlaku secara yang tidak tertakluk kepada peraturan. Seperti juga dengan politik, perniagaan boleh jadi kotor. Sebarang aduan yang dibuat mengenai sabotaj tidak akan memberi faedah. Mereka hendaklah sedar bahawa apa yang mereka katakan sabotaj perniagaan seringkali berlaku dengan penyertaan mereka juga. Dengan itu, mereka hendaklah belajar untuk menghadapi persaingan. Selagi mereka bergantung kepada Kerajaan untuk melindungi mereka, kemahiran mereka tidak mungkin dapat dipertingkatkan. Bantuan yang boleh diberikan oleh Kerajaan bukanlah tidak terhad. Yang selainnya terpulanglah kepada usaha mereka sendiri.

49. Sudah sampai masanya bagi Bumiputera untuk tidak mengharapkan peluang perniagaan dari Kerajaan semata-mata. Mereka hendaklah memasuki pasaran terbuka dan bersaing. Urusniaga kontrak dan jualan mereka hendaklah dengan orang ramai. Bukanlah sesuatu yang mustahil untuk mengurangkan pergantungan mereka kepada kontrak-kontrak Kerajaan. Tetapi, mereka hendaklah cekap. Mereka seharusnya tidak mengharapkan keistimewaan menerusi kelebihan 5 peratus dalam sebut harga di luar Kerajaan. Kaum bukan Bumiputera pula hendaklah bersedia memberi kontrak kepada Bumiputera walaupun dalam projek-projek bukan Kerajaan.

50. Anggapan bahawa untuk berjaya dalam arena perniagaan seseorang itu perlu menipu adalah tidak berasas. Adalah juga satu anggapan yang salah bahawa semua peniaga bukan

Bumiputera menipu. Kejujuran akan menghasilkan kejayaan walaupun ia akan memakan masa. Menipu akan mendatangkan sedikit keuntungan untuk kali pertama. Tetapi tidak akan wujud peluang kali kedua atau ketiga. Bumiputera hendaklah mempunyai pandangan yang lebih jauh ke hadapan. Keuntungan yang kecil yang diperolehi secara berterusan adalah lebih baik daripada mendapat keuntungan besar sekali sahaja.

51. Kerajaan sedar tentang ugutan-ugutan yang sentiasa dibuat oleh peniaga-peniaga Bumiputera untuk tidak menyokong Kerajaan sekiranya Kerajaan tidak cuba menyelesaikan masalah mereka apabila mereka melakukan kesilapan. Tetapi kita tidak sekali-kali akan mengelak daripada melakukan sesuatu jika kita yakin bahawa ia memenuhi kepentingan jangka panjang peniaga Bumiputera dan kaum Bumiputera amnya.

52. Namun demikian, Kerajaan akan meneruskan usaha-usahanya untuk meningkatkan pemilikan dan penglibatan Bumiputera dalam sektor korporat selaras dengan matlamat asal untuk mencapai sekurang-kurangnya 30 peratus hakmilik saham sektor tersebut. Dasar ini, walau bagaimanapun, akan dilaksanakan secara fleksibel dan liberal supaya tidak mendatangkan kesan yang buruk kepada pertumbuhan ekonomi. Oleh itu, tiada matlamat kuantitatif dan jangkamasa yang tertentu ditetapkan bagi mencapai matlamat ini. Walau bagaimanapun, pada penghujung tahun 2000, satu kajian semula akan dibuat terhadap dasar menyokong penyertaan Bumiputera dalam ekonomi.

53. Pembangunan sebuah masyarakat perindustrian dan perdagangan Bumiputera yang berkesan dan berdayamaju akan diberi lebih keutamaan di bawah strategi penyusunan semula ~~dan~~ pemilikan modal saham. Agensi-agensi seperti Permodalan Nasional Berhad (PNB) dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN) yang diwujudkan untuk mempertingkatkan penyertaan Bumiputera dalam sektor swasta hendaklah melaksanakan strategi-strategi yang baru dan lebih berkesan

daripada

untuk memperbesar lagi golongan pengurus dan pengusaha Bumiputera supaya golongan ini akan dapat melibatkan diri secara yang lebih berkesan dalam syarikat-syarikat yang mana Bumiputera mempunyai kepentingan yang besar. Agensi-agensi seperti PNB, hendaklah melibatkan diri dalam bidang-bidang baru melalui perwujudan syarikat-syarikat kongsi modal, dengan izin, venture-capital, dan rancangan pembangunan keusahawanan. Adalah tidak memadai bagi agensi-agensi tersebut memainkan peranan yang pasif dan berpuashati semata-mata dengan mengembleng modal Bumiputera untuk membeli saham-saham bagi pihak mereka dengan harga istimewa.

54. Sistem kuota dan lesen yang sedia ada yang diberikan sebagai bantuan khusus kepada Bumiputera untuk menceburkan diri dalam perniagaan akan juga diteruskan. Walau bagaimanapun, sistem ini akan dilaksanakan secara terpilih untuk menentukan hanya mereka yang berpotensi, berkesungguhan dan mempunyai rekod yang baik sahaja akan diberi bantuan supaya di suatu masa kelak mereka boleh berdayamaju. Ini mungkin melambatkan pencapaian matlamat kuantitatif tetapi sebagaimana yang kita telah jelaskan, kita lebih berminat kepada kualiti. Pendekatan sebelumnya yang menitikberatkan kuantiti telah mengakibatkan Bumiputera memiliki 100 peratus syarikat-syarikat yang mengalami kerugian sepanjang masa. Kerajaan berpendapat adalah lebih baik jika mereka mempunyai 10 peratus hakmilik dalam syarikat-syarikat yang meraih keuntungan.

55. Akhirnya, Bumiputera hendaklah belajar melibatkan diri dalam suasana persaingan dan kecekapan supaya membolehkan mereka menceburkan diri dalam arus perniagaan serta boleh diiktiraf sebagai ahli perniagaan dan usahawan tulen. Kita amat berbangga bahawa segolongan kecil Bumiputera telahpun mencapai taraf ini di bawah DEB, tetapi kita memerlukan lebih ramai golongan sedemikian bagi membolehkan kejayaan yang berterusan supaya tercapai matlamat kuantitatif dasar tersebut.

Tuan Yang di-Pertua,

Perniagaan Runcit

56. Satu daripada ciri terpenting yang dapat dilihat dalam suasana perniagaan di Malaysia ialah kurangnya penyertaan Bumiputera dalam perniagaan runcit. Ini adalah oleh kerana beberapa faktor, antaranya ialah kesukaran mendapatkan ruang niaga yang sesuai dan yang sewanya mampu dibayar serta hakikat bahawa di kawasan-kawasan bandar, bukan Bumiputera merupakan pelanggan terbesar.

57. Walaupun Kerajaan mengharapkan semua rakyat Malaysia membeli-belah di semua kedai runcit kepunyaan rakyat Malaysia tanpa diskriminasi, Bumiputera masih perlu dilatih dalam cara-cara mengendalikan perniagaan runcit. Penekanan bahawa sesebuah syarikat adalah 100 peratus dimiliki oleh Bumiputera hendaklah diberhentikan. Ini adalah tidak wajar memandangkan pelanggan di kawasan-kawasan bandar adalah kebanyakannya terdiri dari kaum bukan Bumiputera. Sebaliknya peruncit Bumiputera di kawasan-kawasan bandar hendaklah menyesuaikan cara-cara penjualan dan tidak terlalu menekankan kebumiputeraan mereka, serta menumpu kepada pasaran yang lebih besar.

58. Satu lagi halangan kepada penglibatan Bumiputera dalam perniagaan runcit di kawasan bandar ialah keengganan mereka yang mempunyai modal dan kemahiran untuk melibatkan diri dalam bidang perniagaan runcit. Pada kebiasaannya, mereka yang bersedia untuk memasuki bidang sedemikian kurang mempunyai modal dan kemahiran, lebih-lebih lagi dalam suasana perniagaan runcit di bandar yang lebih canggih. Ada anggapan di kalangan Bumiputera bahawa perniagaan runcit tidak akan mendatangkan keuntungan yang besar dan tidak membolehkan mereka cepat kaya, satu perkara yang amat diutamakan oleh kebanyakan peniaga Bumiputera.

59. Kerajaan akan mengkaji masalah-masalah dan halangan-halangan ini dan akan cuba mendapatkan satu penyelesaian. Tetapi tidak ada penyelesaian yang berkesan tanpa Bumiputera sendiri menyedari bahawa tidak ada cara lain untuk mewujudkan bandar-bandar yang bercirikan Malaysia melainkan mereka bersedia untuk menceburi bidang perniagaan runcit di bandar.

60. Saya ingin menekankan di sini bahawa, walaupun strategi menyusun semula masyarakat memberi penekanan kepada peningkatan bahagian Bumiputera dalam ekonomi, tetapi adalah juga perlu diperbetulkan ketidakseimbangan berhubung dengan kurangnya bilangan bukan Bumiputera di dalam sektor-sektor tertentu seperti pertanian, skim pembangunan tanah dan di dalam sektor awam. Dengan itu, dicadangkan bahawa lebih banyak peluang diberikan kepada bukan Bumiputera terutamanya golongan minoriti seperti India, dan suku kaum Bumiputera di Sabah dan Sarawak untuk meningkatkan penglibatan mereka dalam sektor-sektor berkenaan dengan tujuan mewujudkan gunatenaga yang lebih bersifat berbilang kaum di dalam sektor berkenaan. Begitu juga dengan pelaksanaan program penswastaaan, peluang akan juga diberikan kepada bukan Bumiputera untuk menyertai projek-projek yang diswastakan dan untuk memiliki saham dalam projek-projek tersebut. Dengan demikian, di mana yang mungkin, strategi penyusunan semula masyarakat akan mengambilkira keperluan kaum-kaum lain untuk mendapatkan peluang yang diwujudkan oleh Kerajaan dalam pertumbuhan ekonomi negara. Walau bagaimanapun, adalah perlu dan penting bagi sektor swasta pula mengimbangi usaha-usaha Kerajaan dengan pengambilan lebih ramai Bumiputera di peringkat tinggi swasta supaya dapat mewujudkan struktur gunatenaga yang seimbang di antara sektor awam dengan sektor swasta.

Pertumbuhan Ekonomi dan Perubahan Sektor

61. Sebagaimana DEB, matlamat DPB akan dilaksanakan dalam konteks pertumbuhan ekonomi yang pesat. Dalam dekad 1990an di bawah RRJP 2, tujuan kita adalah untuk menggunakan kekuatan yang ada pada kita dan mengatasi kelemahan-kelemahan kita supaya kita dapat mencapai kadar pertumbuhan yang pesat dan berterusan sebanyak 7 peratus setahun dalam nilai sebenar. Pertumbuhan ekonomi dengan kadar yang sedemikian akan menjadikan nilai sebenar pengeluaran barangan dan perkhidmatan meningkat sekaligus kepada kira-kira \$155,000 juta menjelang tahun 2000. Rakyat Malaysia akan dapat menikmati taraf hidup yang lebih tinggi dengan pendapatan per kapita meningkat kepada kira-kira \$17,000 menjelang tahun 2000.

62. Peningkatan pengeluaran barangan dan perkhidmatan akan disusuli dengan perubahan struktur yang besar dalam ekonomi negara. Sementara sumbangan sektor pertanian kepada KDNK akan terus berkurang, sumbangan sektor pembuatan dan sektor perkhidmatan bukan Kerajaan akan terus meningkat. Sektor pertanian dijangkakan tidak akan berkembang pada kadar yang pernah dialami di masa-masa yang lalu disebabkan batasan tanah dan kekurangan tenaga buruh di Semenanjung Malaysia dan batasan-batasan tenaga buruh dan kemudahan infrastruktur di Sabah dan Sarawak. Sektor pertanian, perlu lebih bersifat komersil dan meningkatkan penglibatan sektor swasta, memperbaiki nilai ditambah dan membangunkan tanaman-tanaman baru. Sektor pembuatan dijangka berkembang pada kadar 10.5 peratus setahun menjadikan sumbangan sektor tersebut kepada KDNK negara meningkat daripada 27 peratus pada tahun 1990 kepada kira-kira 37 peratus menjelang tahun 2000. Struktur eksport juga akan mengalami perubahan menjadikan eksport barangan pembuatan kira-kira 80 peratus daripada jumlah eksport, sementara eksport barangan pertanian berkurang kepada 6 peratus. Kesemua perubahan

struktur ini menunjukkan bahawa ekonomi negara semakin bersifat perindustrian menjelang penghujung abad ini.

63. Satu sektor penting yang boleh menyumbang dengan banyaknya kepada pertumbuhan ekonomi dan mengurangkan defisit dalam dagangan tidak ketara ialah sektor perkhidmatan atau services. Pengurusan yang cekap ke atas pelabuhan, lapangan terbang, pengangkutan darat, laut dan udara, di dalam dan luar negeri, perlulah diberi pertimbangan yang serius. Industri insurans hendaklah dipertingkatkan supaya mampu menyokong perdagangan antarabangsa.

64. Industri pelancongan mempunyai potensi terbesar untuk pertumbuhan. Sebenarnya industri pelancongan ialah industri perkhidmatan yang sangat penting. Kemudahan-kemudahan fizikal hendaklah diiringi dengan khidmat yang bermutu tinggi. Bayaran yang dikenakan hendaklah berpatutan dan dikaitkan dengan kos dan tidak semata-mata untuk mengeksploitasikan peluang-peluang yang ada.

65. Rakyat Malaysia sebagai satu bangsa hendaklah menyedari bahawa pelancong-pelancong boleh menyumbang kepada kesejahteraan hidup mereka. Sekiranya kita berwaspada, kita boleh menghindarkan kemungkinan pencemaran budaya yang dibawa oleh industri pelancongan. Adalah penting bagi rakyat Malaysia untuk menolong supaya pelancong merasai kedatangan mereka sentiasa dialu-alukan. Sudah tentu mereka yang terlibat secara langsung dengan industri ini hendaklah berusaha sepenuhnya bagi memastikan para pelancong akan melawat Malaysia berulang kali.

66. Adalah penting bagi saya untuk menekankan sekali lagi di sini bahawa walaupun perubahan struktur ekonomi ini adalah penting untuk menjadikan Malaysia negara yang maju, hasrat ini tidak akan tercapai kecuali kita mengamalkan dasar-dasar yang sesuai ke arah mencapai pertumbuhan dan

menyokong peranan sektor swasta. Dengan itu, di bawah DPB, pengurusan dasar ekonomi akan diteruskan untuk menggalakkan pelabur-pelabur memperluaskan kegiatan mereka dan supaya para usahawan terus sanggup menanggung risiko dan mempunyai inovasi yang lebih.

67. Adalah satu kesilapan jika kita berfikir bahawa pengurangan cukai sahaja yang merupakan galakan. Galakan yang paling penting adalah mewujudkan satu iklim yang liberal dan sihat tanpa gangguan birokrasi dan redtape bagi pelabur-pelabur tempatan dan asing memperluaskan aktiviti mereka di dalam negara ini. Pengurusan dasar ekonomi akan memastikan bahawa, di samping mengekalkan kestabilan urusan fiskal dan kewangan, dasar-dasar pelaburan akan terus dilaksanakan secara yang liberal untuk membolehkan pelabur-pelabur mengekalkan hakmilik majoriti dan penguasaan dalam projek-projek mereka, khususnya projek yang berorientasikan eksport. Perkhidmatan yang diberikan kepada pelabur hendaklah tanpa cacat celanya. Pelabur tempatan akan juga diberi layanan yang sama dalam pelaksanaan garis panduan berhubung dengan hakmilik modal saham bagi projek-projek yang berorientasikan eksport. Walau bagaimanapun, adalah ditekankan di sini bahawa di dalam sesuatu perniagaan, kesanggupan untuk memperluaskan peluang-peluang penyertaan pihak lain sebenarnya akan mengurangkan risiko. Adalah satu amalan perniagaan yang baik jika kita memberi pertimbangan kepada harapan orang lain.

Tuan Yang di-Pertua,

Pembangunan Ekonomi Antarabangsa

68. Prospek untuk mencapai matlamat pertumbuhan sebagaimana yang digariskan oleh RRJP 2 adalah cerah berdasarkan prestasi pelaburan dan eksport yang dialami baru-baru ini serta pengurusan yang baik terhadap sumber-sumber negara.

Walau bagaimanapun, keadaan dunia luar akan terus menjadi faktor penting yang mempengaruhi kadar pertumbuhan ekonomi negara memandangkan perdagangan antarabangsa dan pelaburan asing adalah penting kepada ekonomi kita. Masih terdapat beberapa isu ekonomi antarabangsa yang penting yang masih belum dapat diselesaikan dan yang akan terus mewujudkan suasana ketidaktentuan dalam prospek pertumbuhan untuk negara-negara membangun.

69. Pembentukan sebuah pasaran bersekutu di Eropah Barat dan peralihan kepada sistem berdemokrasi serta perubahan struktur ekonomi berasaskan prinsip pasaran bebas di negara-negara Eropah Timur di samping tamatnya Peperangan Teluk, telah membuka peluang-peluang baru untuk negara-negara membangun memperluaskan dagangan mereka. Malaysia mesti mengambil kesempatan daripada potensi yang wujud daripada perkembangan ini untuk memperluaskan dan mempelbagaikan lagi perdagangan negara.

70. Walau bagaimanapun, perubahan-perubahan ini juga mengandungi unsur-unsur yang boleh menjejaskan pertumbuhan ekonomi negara membangun seperti Malaysia. Di samping sentimen perlindungan yang sedang meningkat, terdapat juga masalah-masalah dalam penyelarasan dasar di kalangan negara-negara maju dalam perkara-perkara berhubung dengan kewangan dan kemajuan mencapai persetujuan Perundingan GATT yang lembab dalam perbincangan Uruguay. Seterusnya kemunculan blok-blok dagangan baru seperti Perjanjian Dagangan USA-CANADA dan USA-MEXICO serta penyatuan pasaran EEC boleh menggugat dagangan bebas ketika negara-negara membangun seperti Malaysia sedang berusaha mendapatkan peluang yang lebih dalam pasaran di Amerika dan Eropah.

71. Sebagaimana yang saya pernah beberapa kali nyatakan, pengalaman kita menunjukkan bahawa tidak wujud apa yang dikatakan 'dagangan bebas'. Dagangan hanya bebas apabila kita menjadi pasaran kepada negara-negara maju. Tetapi jika

kita memerlukan ruang pasaran di negara-negara maju untuk menjual barangan buatan kita, berbagai halangan dikenakan. Malahan, mereka yang mengajar kita untuk mematuhi peraturan-peraturan persaingan itu sendiri tidak mematuhi ajaran mereka sendiri kerana semata-mata untuk kepentingan politik dan ekonomi mereka.

72. Di samping kita terus berusaha mengambil bahagian secara aktif untuk mewujudkan satu sistem ekonomi antarabangsa yang baru, kita tidak seharusnya mengeluh disebabkan kurangnya kerjasama dari negara-negara maju dan seterusnya mendiamkan diri. Kita hendaklah berusaha untuk menembusi pasaran negara-negara maju dan mempelbagaikan pasaran barangan eksport kita. Perhatian dan penglibatan kita dalam dagangan Selatan-Selatan, inisiatif kita dalam pergerakan G-15, penglibatan aktif kita dalam organisasi serantau seperti ASEAN dan APEC dan juga peranan kepimpinan kita untuk mempelopori konsep Kumpulan Ekonomi Asia Timur (EAEG) serta pembentukan hubungan dagangan dan pelaburan di kalangan negara-negara membangun di Asia Tenggara dan Asia Timur, merupakan usaha kita mempelbagaikan dan mewujudkan hubungan perdagangan yang lebih adil dan yang memberi manfaat kepada semua negara. Kita yakin, segala tindakan ini akan membantu meningkatkan lagi perdagangan dunia di samping mengatasi kesan-kesan negatif yang timbul daripada amalan perlindungan dagangan oleh beberapa negara-negara maju.

Strategi-strategi Pembangunan Sektor

73. Sektor pembuatan akan terus menjadi penggerak utama kepada pembangunan ekonomi negara dalam dekad yang akan datang. Dengan terdapatnya masalah kekurangan buruh dan keadaan pasaran buruh yang ketat, penekanan akan diberikan kepada usaha untuk menggalakkan industri berteknologi tinggi dan industri yang kurang menggunakan buruh. Langkah-langkah perlu diambil untuk mempelbagai dan memperluaskan lagi asas

perindustrian kita melalui pertumbuhan industri-industri baru terutamanya industri-industri logam fabrikasi, petroleum, peralatan pengangkutan serta industri-industri galian bukan logam, industri berasaskan getah dan kayu-kayuan yang kurang menggunakan buruh. Industri kecil dan sederhana akan juga digalakkan dan dipertingkatkan supaya industri-industri tersebut bukan sahaja dapat menyokong industri-industri besar tetapi mereka sendiri menjadi syarikat industri yang besar. Perkembangan yang sedemikian hendaklah dirancang dengan teliti. Di samping itu, keupayaan untuk membiayai dan menguruskannya hendaklah diberi pertimbangan yang serius. Kecenderungan untuk meluaskan aktiviti-aktiviti perniagaan ke berbagai bidang hanya kerana wujud berbagai peluang-peluang tertentu hendaklah dihindarkan. Adalah juga penting syarikat mengamalkan pengkhususan dan tidak semua memasuki beberapa cabang perniagaan yang popular semata-mata kerana orang lain berbuat demikian.

74. Di dalam sektor pertanian, oleh kerana terdapat masalah kekurangan tanah di Semenanjung Malaysia dan kekurangan tenaga buruh, penekanan yang lebih akan diberikan kepada usaha untuk meningkatkan produktiviti dan tidak kepada pembukaan tanah-tanah baru. Selain daripada itu, sektor ini akan lebih berorientasikan komersil dalam memilih jenis tanaman serta cara pengurusan, dan juga membuat pembaharuan dalam operasi kebun-kebun kecil yang tidak cekap ke arah satu cara pengurusan yang tersusun yang mirip kepada pengurusan secara estet. Keutamaan akan diberi kepada usaha untuk memulihkan dan memelihara sumber-sumber perhutanan melalui rancangan penanaman semula hutan dan pengurusan pembalakan yang tersusun.

75. Dengan tujuan untuk mempercepatkan pertumbuhan, keutamaan yang tinggi di bawah RRJP 2 akan diberikan kepada pembangunan sains dan teknologi serta sumber manusia. Pembangunan sektor industri dan pertanian selanjutnya akan

memerlukan penyerapan teknologi sedia ada dan teknologi baru dan juga menggunakan teknologi-teknologi tersebut secara yang lebih cekap. Usaha ini akan memperkukuhkan lagi keupayaan teknologi dalam negara dan memajukan lagi daya saing perindustrian. Kerajaan akan memulakan langkah untuk mempertingkatkan pelaburan sektor swasta dan sektor awam dalam penyelidikan dan pembangunan (P&P) dan akan menumpukan perhatian kepada menambah sekali ganda perbelanjaan dalam P&P sebagai peratusan kepada KDNK daripada 0.8 peratus sekarang ini. Perbelanjaan untuk P&P hendaklah dianggapkan sebagai sebahagian daripada kos biasa dan bukannya pengurangan jumlah keuntungan yang dinikmati.

Pembangunan Sumber Manusia

76. Satu daripada teras penting RRJP 2 ialah keutamaan yang tinggi yang diberikan kepada pembangunan sumber manusia. Pembangunan sumber manusia adalah kritikal kepada kejayaan sesebuah negara kerana kualiti sumber manusia adalah paling penting dalam memastikan sejauh mana ekonomi sesebuah negara itu mampu bersaing, meningkatkan produktiviti, memajukan dayacipta dan juga kecekapannya. Kita hendaklah mewujudkan tenaga buruh yang produktif dan cekap di samping mempunyai etika dan nilai moral yang kukuh serta memiliki keazaman untuk mencapai kecemerlangan. Dalam konteks Malaysia, pembangunan sumber manusia bukan sahaja kritikal untuk pertumbuhan tetapi juga untuk mencapai matlamat pengagihan yang saksama. Kemajuan yang telah dicapai sepanjang dua dekad yang lalu telah menunjukkan bahawa pendidikan dan latihan adalah merupakan alat-alat yang amat penting untuk meningkatkan pendapatan golongan miskin dengan membantu meningkatkan mobiliti dan peluang pekerjaan mereka di sektor moden dan dalam mengurangkan ketidakseimbangan sosio-ekonomi di kalangan kaum.

77. Dengan perubahan struktur ekonomi daripada sebuah ekonomi yang berasaskan pertanian kepada sebuah ekonomi

perindustrian, permintaan-permintaan baru bukan sahaja akan timbul untuk mendapatkan tenaga kerja mahir, teknikal dan pengurusan tetapi juga tenaga kerja yang mempunyai sistem nilai dan budaya suatu masyarakat perindustrian. Kemahiran dalam bidang perindustrian hendaklah dimajukan dengan pesat untuk menyokong perkembangan berterusan industri-industri pembuatan. Sementara pihak Kerajaan memperluas dan mengorientasi semula sistem pendidikan dan latihan, sektor swasta perlu memikul tanggungjawab yang lebih besar dalam melatih sumber manusia negara ini. Ini adalah untuk membolehkan keluaran daripada institusi-institusi latihan menjadi sesuai dengan kehendak sebenar sektor swasta. Di samping itu, kandungan program-program latihan perlulah lebih sensitif kepada perubahan-perubahan teknologi dan kemahiran yang sedang berlaku dalam ekonomi.

Tuan Yang di-Pertua,

78. Saya telah membentangkan secara ringkas matlamat dan dasar RRJP 2 dan juga ciri-ciri penting Dasar Pembangunan Baru untuk pertimbangan Ahli-ahli Yang Berhormat.

79. DPB mengambilkira keperluan semua rakyat Malaysia. Mana-mana kumpulan kaum tidak seharusnya merasa curiga atau sangsi yang mereka akan kerugian. Malaysia adalah kaya dengan sumber dan ianya mencukupi untuk memastikan bahawa semua rakyat mendapat manfaat daripada proses pembangunan.

Walau bagaimanapun, perlu ditekankan bahawa sekiranya Bumiputera mendapat manfaat lebih daripada kaum lain, ini adalah kerana mereka bermula ditahap asas yang lebih rendah dan mereka memerlukan lebih banyak bantuan untuk membawa mereka ke tahap pembangunan setanding dengan kaum-kaum lain. Hanya dengan cara ini sahajalah dapat kita menjamin wujudnya suasana kestabilan sosial dan politik serta perpaduan negara, yang merupakan satu daripada prasyarat untuk maju.

80. Kita hendaklah meneruskan usaha untuk mengurangkan ketidakseimbangan yang begitu ketara di kalangan berbagai kaum selagi keadaan sedemikian masih wujud. Dengan itu, izinkan sekali lagi saya menyatakan, adalah lebih baik semua rakyat Malaysia bekerjasama untuk menghapuskan ketidakseimbangan ini secepat yang mungkin. Tugas untuk mengurangkan ketidakseimbangan ini tidak seharusnya diletakkan di bahu Kerajaan semata-mata. Ia juga merupakan tanggungjawab sektor swasta untuk memainkan peranan yang lebih jujur dan berkesan dalam menyediakan peluang-peluang yang produktif bagi membolehkan Bumiputera memajukan diri mereka. Sekiranya kita dapat menghapuskan ketidakseimbangan antara kaum dengan cepat, ini akan mengurangkan keperluan memberikan keistimewaan kepada Bumiputera.

81. DPB telah digubal hasil daripada analisis yang menyeluruh tentang pembangunan sosial dan ekonomi di negara ini dan selepas mengambil kira pandangan-pandangan oleh berbagai kumpulan di Malaysia termasuk sektor swasta dan Majlis Perundingan Ekonomi Negara (MPEN). Kepada mereka yang telah menyumbang berbagai bentuk sumbangan kepada penggubalan dasar baru ini, saya ingin merakamkan penghargaan Kerajaan terhadap bantuan yang diberikan.

Tuan Yang di-Pertua,

PENUTUP

82. Tugas kita sekarang ialah untuk memastikan kejayaan DPB. Tempoh sepuluh tahun yang akan datang adalah penuh dengan berbagai cabaran bukan sahaja dalam ekonomi negara tetapi juga dalam suasana ekonomi antarabangsa. Kita hendaklah bersifat dinamik, berdayacipta dan praktikal dalam pendekatan kita. Apa yang lebih penting ialah sektor swasta hendaklah memainkan peranan utama dan proaktif.

83. Untuk mengatasi cabaran-cabaran ini dan membolehkan kita berjaya di dalam dunia yang penuh persaingan, kita mestilah bersedia mengubah dan menyesuaikan diri. Prasyarat penting untuk maju ialah perubahan dalam sistem nilai dan sikap kita. Kita hendaklah bersedia bekerja keras, berdisiplin dan kurang bergantung kepada subsidi dan bantuan. Sejarah tamadun manusia telah memberikan kita banyak bukti tentang nasib malang yang menimpa masyarakat yang gagal berubah atau yang terlambat membuat perubahan. Masyarakat yang gagal bertindak mengikut arus perubahan yang berlaku akan ketinggalan, tidak akan maju dan lama-kelamaan akan lenyap.

84. Kerajaan akan memastikan jenteranya disemua peringkat diurus dengan cekap dan bekerjasama rapat dengan sektor swasta selaras dengan semangat Persyarikatan Malaysia. Selanjutnya, Kerajaan akan terus mengadakan dialog dengan sektor swasta untuk mengekalkan kerjasama yang lebih erat dan meningkatkan penglibatan sektor swasta di dalam pelaksanaan DPB. Dalam usaha mencapai matlamat yang ditetapkan oleh RRJP 2 dan DPB, rakyat Malaysia dari semua lapisan masyarakat hendaklah berusaha lebih gigih untuk mencapai kejayaan. Jika kita sama-sama berusaha, Insya-Allah dengan rahmatNya, kita akan terus maju dan mencapai matlamat untuk membina sebuah negara yang progresif, maju dan bersatupadu. Marilah kita sama-sama berusaha dengan lebih gigih dan penuh dedikasi untuk tujuan dan matlamat RRJP 2 dan DPB supaya kita sama-sama dapat menyumbang ke arah menjadikan Malaysia sebuah negara yang maju menjelang tahun 2020.

Terima kasih.

*****

Pejabat Perdana Menteri,
Kuala Lumpur.